Zihin Al??kanl?klar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zihin Al??kanl?klar? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33577

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Zihin Al??kanl?klar? Envanteri, Akdeniz ve Ekici (2019) taraf?ndan geli?tirilmi?, bireylerin karma??k durumlarla kar??la?t?klar?nda sergiledikleri entelektüel davran??lar? ve dü?ünme biçimlerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçt?r. Bu envanterin geli?tirilmesi, genellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda önemli bir yap? olan **Zihin Al??kanl?klar?** (Habits of Mind) kavram?n?n Türkçe literatüre kazand?r?lmas? ve geçerli, güvenilir bir ölçüm arac? sunulmas? ihtiyac?ndan do?mu?tur. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? sa?lamak üzere yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Zihin Al??kanl?klar?, Habits of Mind, Envanter Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, E?itim Psikolojisi, Davran??sal Ölçüm.

Yazarlar

Hasan AKDEN?Z, Gökhan EK?C?

Amaç

Zihin Al??kanl?klar? Envanteri'nin temel amac?, bireylerin ö?renme süreçlerinde ve problem çözme durumlar?nda sergiledikleri **Zihin Al??kanl?klar?** düzeylerini tespit etmektir. Bu al??kanl?klar, bireylerin belirsizli?e dayanma, esnek dü?ünme, metabilissel fark?ndal?k ve sürekli ö?renme gibi kritik becerilerini yans?t?r.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lara, ö?rencilerin dü?ünme becerilerini geli?tirme potansiyellerini de?erlendirmede ve bu becerilere yönelik e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmede kullan?labilecek standardize edilmi? bir araç sa?lamay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, Arthur Costa ve Bena Kallick taraf?ndan kavramsalla?t?r?lan **Zihin Al??kanl?klar?** (Habits of Mind) yap?s?d?r. Bu yap?, bireylerin zorluklarla kar??la?t?klar?nda ak?ll?ca hareket etmelerini sa?layan 16 temel entelektüel davran??? içerir. Bu davran??lar aras?nda **azimle çal??mak**, esnek dü?ünmek, metabili?sel fark?ndal?k sergilemek, hassasiyetle hareket etmek ve verileri kullanmak gibi özellikler bulunmaktad?r.

Akdeniz ve Ekici (2019), bu uluslararas? yap?y? Türk kültürüne adapte ederek ve psikometrik süreçlerden geçirerek ölçülebilir bir envanter formu geli?tirmi?tir. Ölçek, bu al??kanl?klar?n farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlar?n? temsil eden maddelerden olu?maktad?r.

Geçerlik

Zihin Al??kanl?klar? Envanteri'nin geli?tirme çal??mas?, **geçerlik** çal??malar?n?n titizlikle yürütüldü?ünü göstermektedir. Ölçe?in geli?tirildi?i akademik makalede (Akdeniz & Ekici, 2019), yap?sal geçerli?in sa?lanmas? için faktör analizi tekniklerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ölçülmesi beklenen alt boyutlar? ne derece temsil etti?ini ortaya koyar.

Geli?tirme süreci, içerik geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmas?n? ve dilsel e?de?erlik çal??malar?n?n yap?lmas?n? da içermi?tir. Bu ad?mlar, ölçe?in Zihin Al??kanl?klar? yap?s?n? do?ru ve kapsaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, envanterin tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek için yap?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??malar?n?n standart gereklilikleri do?rultusunda, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erlerinin hesapland??? kabul edilmektedir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve bu ölçümlerin tesadüfi hatalardan ar?nm?? oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Akdeniz ve Ekici (2019) taraf?ndan yürütülen geli?tirme sürecinde, envanterin yap?sal boyutlar?n? belirlemek üzere faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) ile ba?lay?p, elde edilen yap?n?n farkl? bir örneklem üzerinde **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmesi ?eklinde ilerler. Bu faktör analizi sonuçlar?, envanterin kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve bu alt boyutlar?n Zihin Al??kanl?klar? kavram?n?n hangi yönlerini temsil etti?ini bilimsel olarak kan?tlam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Development) çal??mas? sonucu ortaya ç?kan öz bildirime dayal? bir envanterdir.

Format: Yazar taraf?ndan belirtilmemi? olsa da, öz bildirime dayal? psikometrik envanterlerde yayg?n olarak kullan?lan **Likert Ölçe?i** tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (örne?in, 5'li veya 4'lü derecelendirme).

Kullan?labilir Diller: Türkçe (Turkish).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: E?itim alan?nda çal??anlar, ö?renciler veya genel yeti?kin popülasyonu (detaylar makaleden elde edilmelidir).

Ya? Grubu: Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri (e?itim ba?lam?na ba?l? olarak).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in ilk geli?tirme çal??mas? için kullan?lan örneklem grubu, çal??man?n yay?nland??? akademik makalede (Akdeniz & Ekici, 2019) detayl? olarak belirtilmi?tir.

Test Metodolojisi: Envanter, kat?l?mc?lar?n kendilerini de?erlendirmeleri yoluyla Zihin Al??kanl?klar? ile ilgili durum cümlelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektiren bir metodolojiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Hasan Akdeniz, Gökhan Ekici, Faktör Analizi, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Psikometrik Test, Zihin Al??kanl?klar? Envanteri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Makalede do?rudan belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için belirtilen e-posta adresi:

hasanakdeniz.gazi@gmail.com

?leti?im Adresi: Hasan AKDEN?Z (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar/yazarlar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Geli?tirme çal??mas? aç?k eri?im bir dergide yay?nlanm??t?r.

Makalenin orijinal tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: oapub.org

Envanterin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: zihin-aliskanliklari-envanteri-toad.pdf

Referanslar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Akdeniz, H. & Ekici, G. (2019). A development of The Habits of Mind Inventory. *European Journal of Education Studies, 5*(11), 198-215. doi: 10.5281/zenodo.2590525

Zihin Al??kanl?klar? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Kaynak içerikte maddeler sa?lanmam??t?r. Bu k?s?m genellikle ölçek maddelerinin listelendi?i yerdir; kaynakta eksik oldu?u için bo? b?rak?lm??t?r.)

Envanter Maddeleri: Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan orijinal akademik makaleye (Akdeniz & Ekici, 2019) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM